

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoP/55/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4219200879
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4219200879.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletú C. A., nar. XX. XX. XXXX, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno, dieťa rodičov: Z. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom N. XXX, t. č. N., V. XXX/X, zastúpená JUDr. Ľudovítom Štanglovičom, advokátom, so sídlom Šaľa, Jarmočná 2664/3 a Z. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom M. nad T., S. XXX/XX, za účasti pestúnky E. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. XXX a t. č. bytom K. str. XX, S., Nemecko, o spoločnom návrhu pestúnky a matky na zrušenie pestúnskej starostlivosti a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, o odvolaní pestúnky proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 19. augusta 2019 č. k. 9P/52/2019-216 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku týkajúcom sa zrušenia rozsudku Okresného súdu Komárno 9P/48/2009-13 zo dňa 06. 07. 2009 v časti zverenia maloletej do pestúnskej starostlivosti E. K., ako aj určenia vyživovacej povinnosti matky, vo výroku o úprave styku maloletej C. s pestúnkou a vo výroku o trovách konania p o t v r d z u j e .

Odvolanie pestúnky vo výroku o zverení maloletej C. A. do osobnej starostlivosti matky, výroku o rodičovských právach a vo výroku o určení vyživovacej povinnosti otca sa o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že zrušil rozsudok Okresného súdu Komárno 9P/48/2009-13 zo dňa 06. 07. 2009 v časti zverenia maloletej do pestúnskej starostlivosti E. K., ako aj určenia vyživovacej povinnosti matky. Maloletú C. A., nar. XX. XX. XXXX zveril do osobnej starostlivosti matky a určil, že rodičovské práva a povinnosti patria obom rodičom. Otcovi uložil povinnosť prispievať na jej výživu mesačne sumou 50 eur, počnúc od právoplatnosti rozsudku vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky maloletého dieťaťa. Upravil styk maloletej C. s E. K. tak, že táto je oprávnená sa s maloletou kontaktovať prostredníctvom telefonického rozhovoru každý týždeň v sobotu v čase od 19.00 hod. do 19.30 hod. Matke uložil povinnosť umožniť telefonický kontakt maloletej s E. K.. Týmto zmenil rozsudok tunajšieho súdu 9P/365/2010-12 zo dňa 12. 01. 2011 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre 9CoP/31/2011-34 zo dňa 31. 10. 2011 v časti o vyživovacej povinnosti otca. Tento rozsudok je predbežne vykonateľný doručením. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 48 ods. 1, § 50 ods. 1, § 52 ods. 1, § 36 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 78 ods. 1, § 77 ods. 1, § 24 ods. 2, 3, 4, § 75 ods. 1, § 26, § 25 ods. 1, 2 Zákona o rodine, § 233 CSP a vykonaným dokazovaním zistil, že rozsudkom tunajšieho súdu 9P/48/2009-13 zo dňa 06. 09. 2009 bola zrušená ústavná starostlivosť nad maloletou C. a bola zverená do pestúnskej starostlivosti E. a matka bola zaviazaná prispievať na jej výživu sumou 50 eur

mesačne. Rozsudkom tunajšieho súdu 9P/223/2009-14 zo dňa 24. 11. 2009 bola znížená vyživovacia povinnosť matky zo sumy 50 eur na 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa. Rozsudkom tunajšieho súdu 9P/365/2010-12 zo dňa 12. 01. 2011 bola určená aj vyživovacia povinnosť otca v sume 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, nakoľko medzičasom bolo otcovstvo k maloletej uznané. Rozsudkom tunajšieho súdu 12P/17/2016-90 zo dňa 06. 09. 2016 bol udelený pestúnke súhlas na vysťahovanie maloletej do cudziny - Nemeckej spolkovéj republiky a zároveň bol aj upravený styk rodičov s maloletou.

1.2. Súd pri začatí konania skúmal svoju právomoc, a to z dôvodu, že sa maloletá v čase začatia konania spolu s pestúnkou zdržiavala v Nemecku. Súd zistil, že navrhovateľka a matka maloletého dieťaťa podali návrh na zrušenie pestúnskej starostlivosti a návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletemu dieťaťu na Okresný súd Komárno. Otec maloletého dieťaťa súhlasil s tým, aby uvedenú vec prejednával slovenský súd (viď. č. I. 22). Aj kolízny opatrovník maloletého dieťaťa prijal právomoc slovenského súdu, pretože v správe zo dňa 21. 03. 2019 navrhol, aby súd vytýčil vo veci samej pojednávanie čo najskôr. S poukazom na uvedené skutočnosti, ako aj na to, že maloleté dieťa je občanom Slovenskej republiky a matka maloletého dieťaťa má obvyklý pobyt v Slovenskej republike, súd, prihliadajúc na najlepší záujem maloletého dieťaťa, si založil právomoc v zmysle článku 12 ods. 3 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (ďalej len „nariadenie Brusel IIa“).

1.3. Z vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že maloletá približne 10 rokov bola v pestúnskej starostlivosti E. K., s ktorou sa neskôr so súhlasom rodičov, aj súdu vysťahovala do H.. Maloletá má 12 rokov, nastupuje do 6. ročníka ZŠ, je zdravá. Maloletá nebola v starostlivosti svojej matky z dôvodu, že žila neusporiadaným spôsobom života, nemala vytvorené bytové pomery, často striedala partnerov, pracovala na 3 zmeny, preto nevedela zabezpečiť maloletej osobnú starostlivosť. Otec taktiež nejavil záujem o osobnú starostlivosť o maloletú, žije v novom partnerskom zväzku. Napriek tomu, že rodičia o maloletú sa osobne nestarali, v podstate nikdy neprestali prejavovať záujem, najmä matka, ktorá niekoľko krát podala na súd návrh na úpravu styku s maloletou, avšak po zmene svojich pomerov, tieto návrhy brávala späť. V pestúnskej starostlivosti s maloletou neboli žiadne problémy, tieto nastali až po vysťahovaní sa s maloletou do Nemecka. Problémy avizovala aj samotná pestúnka, ktorá ich riešila aj s tamojšími úradmi, ako aj úradom na Slovensku. Pestúnka má vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloletú a vhodné podmienky má vytvorené aj matka, ktorá prejavila záujem o osobnú starostlivosť o maloletú. Matka si v súčasnosti usporiadala svoje rodinné pomery, je vydatá. Jej manžel súhlasí s tým, aby maloletá žila s nimi v spoločnej domácnosti, kde žije aj jeho 16-ročná dcéra. Maloletá bola na úrade v Komárne vypočutá v marci 2019, kedy sa vyjadrila, že sa chce vrátiť ku svojej matke. Práve z tohto dôvodu pestúnka s matkou spoločne iniciovali návrh na zrušenie pestúnskej starostlivosti. Pestúnka uviedla, že nežiada o zrušenie pestúnskej starostlivosti, ale návrh podala práve preto, aby súd prehodnotil pestúnsku starostlivosť a rozhodol, čo bude pre maloletú najlepšie. Ona trvala na tom, aby maloletá zostala v pestúnskej starostlivosti. Z výpovede maloletej, ktorá bola vypočutá na pojednávaní 19. 08. 2019 súd zistil, že napriek tomu, že má 12 rokov, sa jedná o veľmi zrelé dieťa, inteligentné, schopné sa samo rozhodovať a zväžiť i tak závažné rozhodnutie, či zostane u svojej pestúnsky, alebo chce žiť so svojou biologickou matkou. Maloletá sama uviedla, že pestúnke robila naprieky (nechodila do školy, kradla jej peniaze, nadväzovala známosti prostredníctvom facebooku a iné) najmä preto, pretože pociťovala, že nedostáva od pestúnsky po citovej ani materiálnej stránke to, čo by dostať mala. Začala sa intenzívne kontaktovať s matkou najmä telefonicky a spoločne sa rozhodli, že matka bude iniciovať tento návrh. Uviedla, že i keď jej je to nepríjemné voči pestúnke, ktorá sa o ňu 10 rokov starala, teraz má rada svoju matku a po tom, ako u nej strávila letné prázdniny, je definitívne rozhodnutá zostať na Slovensku u matky, do Nemecka sa vrátiť nechce. Súd vyhodnotil výpoveď maloletej ako jednoznačnú. Otec maloletej taktiež podporuje matku v tom, aby maloletá vyrastala s ňou. Vzhľadom na tieto skutočnosti, súd bol toho názoru, že momentálne je v záujme maloletej, aby spolu s matkou dostali druhú šancu a bola zverená do jej starostlivosti, nakoľko obe po tom túžia, aby žili spolu a jej matka v súčasnosti má vytvorené všetky podmienky pre starostlivosť o maloletú. Preto súd pestúnsku starostlivosť zrušil a maloletú zveril do starostlivosti matke. Pri určení vyživovacej povinnosti otca súd vychádzal z jeho príjmu u spol. KG Invest s. r. o. Zemné v sume 120 eur a príležitostného príjmu, ktorý sám priznal do 500 eur. Otec je bez ďalšej vyživovacej povinnosti. Matka začala pracovať u Green Devil Bar Vlčany a jej predpokladaný príjem je 750 eur. Obaja sú bez ďalšej vyživovacej povinnosti. Preto výživné v sume 50 eur, na ktorom sa rodičia dohodli, súd považoval za primerané odôvodneným potrebám maloletej, ako aj možnostiam a schopnostiam povinného otca. Otec aj maloletá prejavili záujem sa stretávať, na čom sa budú vedieť

dohodnúť, preto úpravu styku nežiadali. Preto súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

1.4. Podľa § 233 CSP na návrh strany, ktorej by inak hrozilo nebezpečenstvo ťažko nahraditeľnej alebo značnej škody alebo inej ujmy, súd môže vo výroku rozsudku vysloviť, že rozsudok je vykonateľný doručením; taký výrok sa na účely odvolania považuje za uznesenie. Kolízny opatrovník, ako aj právna zástupkyňa matky v záverečnej reči navrhli predbežnú vykonateľnosť rozsudku doručením. Súd tomuto návrhu kolízneho opatrovníka a matky vyhovel, pričom nebezpečenstvo ujmy videl v tom, že maloletá do 31. 08. 2019 na základe neodkladného opatrenia je na prázdninách u matky, pričom 01. 09. 2019 by sa mala vrátiť k pestúnke do Nemecka. Pokiaľ by niektorá zo strán podala odvolanie, rozsudok by nenadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť a v takom prípade by sa maloletá musela vrátiť do Nemecka, znova tam začať ďalší ročník v škole, s matkou by sa znova odcudzili a súd poukázal aj na okolnosti odchodu maloletej z Nemecka v júli 2019, kedy pestúnka nevedela priniesť dieťa matke, pretože bola po operácii a maloletá sa samopoškodila, porezala si ruky, nohy a bola aj hospitalizovaná. Učinila tak pravdepodobne z dôvodu, že veľmi túžila ísť k matke a pravdepodobne mala obavy, že sa k nej nedostane. Okrem iného, aj samotná pestúnka potvrdila na poslednom pojednávaní, že maloletá si už vo viacerých prípadoch siahla na život. Preto súd nemôže dopustiť, aby dĺžka súdneho konania sa negatívnym spôsobom odrazila na psychike maloletej a je povinnosťou súdu zabezpečiť, aby nebol ohrozený zdravý psychický vývoj maloletej. Preto súd vyslovil predbežnú vykonateľnosť rozsudku. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 CMP.

2. Proti tomuto rozsudku podala pestúnka v zákonom stanovenej lehote odvolanie v celom rozsahu, odôvodniac ho tým, že rozhodnutie považuje za nesprávne a nesleduje skutočný záujem maloletého dieťaťa. Súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal ňou navrhnutý dôkaz na zistenie rozhodujúcich skutočností, znalecké dokazovanie na zistenie pomerov, osobných a povahových vlastností účastníkov a tiež výchovnej spôsobilosti matky a pestúanky. Vo vzťahu k matke má závažné obavy, či spĺňa predpoklady na riadnu, morálnu výchovu dieťaťa, keďže jej správanie v minulosti tomu vôbec nenasvedčuje. Matka sa o dcéru dlhé roky nezaujímalá, nezapája sa od jej výchovy a žila neusporiadane, striedala partnerov. Výhrady má aj voči jej súčasnému morálnemu životu, ktorý výstižne vykresľujú aj pornografické videozábery v jej mobilnom telefóne. Snaží sa pochopiť maloletú, ktorá je zo spoznania svojich biologických rodičov nadšená a pod vplyvom tohto spoznania, zblíženia sa vyjadrila názor, že nechce ďalej zostať v jej starostlivosti a žiadala, aby bola zverená matke. Je presvedčená, že tento postoj maloletej, s prihliadnutím na jej pubertálny vek, v ktorom deti prirodzene uprednostňujú benevolentnú výchovu a laxnejší prístup zo strany rodiča, nemôže byť rozhodujúci a treba naň prihliadať s istým nadhľadom. K tomu, aby súd mohol s plnou zodpovednosťou rozhodnúť, si mal vyžiadať stanovisko odborne nevzdelanej osoby, znalca a jeho pomocou náležite preskúmať, či je z objektívneho hľadiska v najlepšom záujme dieťaťa a či zrušenie pestúnskej starostlivosti je skutočne dôvodné. Príde jej samozrejmé, že pod vplyvom dosiaľ nepoznaných emócií a pôsobenia matky sa maloletej žiada životná zmena, ktorá ale v konečnom dôsledku nemusí byť pre jej budúce smerovanie prospešná. Maloletú vychovávala takmer 10 rokov, mala u nej zabezpečené stabilné a láskyplné rodinné zázemie, z ktorého bola zrazu vytrhnutá. Takáto prudká zmena výchovného prostredia môže mať negatívny vplyv na psychický vývoj dieťaťa. Súd sa jej návrhom na vykonanie znaleckého dokazovania nezaoberal a nevykonanie navrhnutého dôkazu nijako neodôvodnil. Bez tohto odôvodnenia pôsobí napadnutý rozsudok ako nespravodlivý. Bez zapojenia znalca súd nemohol dospieť k správnym skutkovým zisteniam. Z uvedených dôvodov navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil a návrh na zrušenie pestúnskej starostlivosti zamietol.

3. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu pestúanky uviedol, že rozsudok navrhuje ako vecne a právne správny potvrdiť.

4. Matka vo vyjadrení k odvolaniu pestúanky uviedla, že rozsudok považuje za vecne správny vo všetkých výrokoch, založený na správnom právnom posúdení veci, ako aj na správnych skutkových zisteniach, preto je odvolanie neopodstatnené. Napadnutý rozsudok navrhla potvrdiť. Pestúnka v podanom odvolaní poukazuje na absenciu znaleckého dokazovania, ktoré podľa jej názoru, ako jediné má byť dostatočné na vyvodenie záveru o tom, čo je pre maloletú v najlepšom záujme, a či teda zrušenie pestúnskej starostlivosti je vôbec vhodné. V ďalšom namietala osobnosť matky ako takú, čo do spôsobu jej života, ktorý mala viesť v minulosti. Ani s jedným z týchto argumentov nemôže súhlasiť. Čo sa týka potreby znaleckého posudku, stotožnila sa s názorom súdu prvej inštancie, ktorý vzhľadom na jednoznačné

dôkazy získané či už z vypočutia maloletej, jej matky, zo šetrenia pomerov cestou kolízneho opatrovníka a iných, mal za jednoznačné, že zrušenie pestúnskej starostlivosti je v záujme maloletej C.. Maloletá C. jednoznačne uviedla, že chce žiť so svojou matkou, nechce sa vrátiť k pestúnke do Nemecka, uvedomuje si skutočnosť, že 10 rokov žila s pestúnkou, ktorá sa o ňu starala, avšak v tomto spoložití s pestúnkou postrádala citovú stránku, keď sama sa vyjadrila, že nedostávala od pestúanky po citovej a materiálnej stránke to, čo by dostávať mala. Matka, rovnako aj jej manžel a jej dcéra E. S., majú vytvorené vhodné podmienky, či už materiálne alebo iné, na to, aby sa mal. C. plnohodnotne začlenila do tejto rodiny. Mal. C. si vytvorila hneď od začiatku priateľský, vrúcny vzťah ku E. S., s ktorou sú ako sestry. Rovnako krásny vzťah sa vytvoril a stále sa rozvíja medzi matkou a maloletou, obe sa už nevedeli doslova dočkať dňa, kedy budú môcť byť spolu, žiť ako rodina, matka s dcérou, napriek ťažkej minulosti, ktorou si prešli, či už matka alebo jej dcéra mal. C.. Kolízny opatrovník sa jednoznačne vyjadril, že zrušenie pestúnskej starostlivosti a zverenie mal. C. matke je v záujme maloletej. Odbor sociálnoprávnej ochrany detí a mládeže dohliadal nad výkonom prebiehajúcej pestúnskej starostlivosti, pričom aj cestou nemeckých sociálnoprávných orgánov zistil prítomnosť problémov v pestúnskej starostlivosti, resp. s výchovou maloletej. Táto sa správala odmietavo k pestúnke, nerešpektovala ju, mal. C. udávala viaceré bitky zo strany pestúanky, jej druha, ktorý má podľa maloletej často požívať alkoholické nápoje, situácia viac krát vyústila do úteku maloletej z domu v Nemecku, následnému „väzneniu“ maloletej v domácnosti, či siahnutiu si na život. Všetky tieto problémy, ktoré boli prítomné pri výchove a starostlivosti o maloletú mali istotne svoje príčiny, no skutočnosťou ostáva, že samotná existencia a zotrvávanie maloletej v pestúnskej starostlivosti nie je pre maloletú od určitého momentu vhodné, nepriaznivo pôsobí na jej psychický vývoj a úspešné riešenie z tejto situácie nenachádzala ani pestúnka, odhliadnuc od závažnej skutočnosti a tou je, že jej biologická matka je schopná sa o maloletú osobne starať, pričom spĺňa všetky podmienky na riadnu starostlivosť o maloletú. Pokiaľ ide o druhý argument matky, že matka nespĺňa predpoklady na riadnu, hlavne morálnu výchovu dieťaťa, k tomu uviedla, že pestúnka neuniesla dôkazné bremeno v tomto smere a ani len neuviedla, v čom konkrétne vidí absenciu predpokladov na riadnu výchovu maloletej. Svoje úvahy odvíjala z minulého života matky, avšak matka už niekoľko rokov je vydatá, vedie usporiadaný spôsob života. Matka sa vyjadrila, že v minulosti viedla neusporiadaný živo, kde boli obdobia, kedy nemala takmer z čoho žiť, nevedela sa po materiálnej stránke postarať o svoje dieťa, bývala často v práci celé dni, či noci, a žiaľ, mala vo svojom živote aj obdobia, kedy sama bola obeťou domáceho násillia zo strany druha, s ktorým žila, a ktorú domácnosť nebolo tak jednoduché bezpečne opustiť. Do tohto prostredia svoje dieťa odmietala preniesť, a hoci sa nikdy nádeje, že bude žiť so svojou dcérou nevzdala, život jej kruto prinášal ďalšie prekážky v podobe nemožnosti nájsť si vhodnú prácu, či už z hľadiska finančného alebo časového, a tak bola nútená vziať podané návrhy na zverenie do svojej osobnej starostlivosti späť. So svojou dcérou bola vždy v kontakte. V súčasnosti žije so svojim manželom v rodinnom dome, kde vychovávajú toho času nielen mal. C., ale aj dcéru jej manžela, E. S.. Z pohľadu matky ide o jej najkrajšie obdobie života, má dcéru pri sebe, dcéra je šťastná, navštevuje Základnú školu vo N., v ktorej vykazuje výborné študijné výsledky a okrem bežných chorôb ako je nádcha, či chrípka, dcéra netrpí vážnymi zdravotnými problémami. Je však potrebné uviesť, že matka z dôvodu opatrnosti, aby nič nezanedbala v záujme maloletej, vyhľadala psychologickú pomoc u Z.. B. F., pôsobiacej v rámci Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencii Šaľa, kde majú prvé sedenie 25. 10. 2019, s ktorou sa chcú poradiť aj o potrebe takýchto návštev. Poukázala tiež na výsledok 10-ročnej starostlivosti o maloletú (hoci v žiadnom prípade nechce dehonestovať jej ochotu a snahu sa starať v podstate o cudzie dieťa ako o svoje vlastné, za čo patrí pestúnke vďaka, ktorú matka aj týmto spôsobom pestúnke opäť prejavuje), ktorá si opakovane siahala na život, z domu utekala, na pojednávaní uviedla, že od pestúanky nedostala po citovej stránke to, čo by mala, atď. V prípade, ak by sa odvolací súd nestotožnil so závermi súdu prvej inštancie, žiadala, aby súd prehodnotil, či pestúnka spĺňa predpoklady v zmysle § 48 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. Poukázala na to, že v čase, kedy sa podľa nariadeného neodkladného opatrenia mal. C. vracala na Slovensko k svojej matke na letné prázdniny, pestúnka jej zbalila úplne všetky veci, čím ju v podstate vystaňovala. Nešlo o bežné odovzdanie dieťaťa rodičovi na určitý čas, pestúnka ho vyslovene vystaňovala, izbu premaľovala a vytvorila z nej detskú izbu pre už narodené novorodeniatko, ktorému je starou matkou, a s ktorým žijú v Nemecku v jednej domácnosti. Rovnako aj, čo sa týka podaného návrhu na zrušenie pestúnskej starostlivosti, toto podala v záujme jej zrušenia a až neskôr uviedla, že ona samotným podaním len žiadala prehodnotiť vhodnosť ďalšieho trvania pestúnskej starostlivosti. Rovnako nepochopená ostáva aj skutočnosť, že pestúnka podala voči predmetnému rozhodnutiu odvolanie, avšak počas telefonických hovorov sa maloletej viac krát vyjadrila, že rešpektuje jej názor a odvolanie nepodá. Takéto konanie pestúanky sa javí ako špekulatívne a zavádzajúce. Mal. C. je týmto spôsobom pod neustálym tlakom a v strese. Aj keď je maloletá na svoj vek vyspelá, takéto stres negatívne pôsobí na jej psychický, mentálny,

ale aj fyzický vývin, najmä za situácie, že pestúnka maloletú ubezpečuje, že odvolanie nepodá, lebo rešpektuje vôľu maloletej a potom spraví opak. Zrejme takýchto protichodných, neočakávaných situácií zažila maloletá s pestúnkou v minulosti viaceré a zrejme aj tieto sa podieľali na ochladení jej citových vzťahov, ak vôbec nejaké, v pozitívnom slova zmysle, boli vybudované.

5. Pestúnka vo vyjadrení k vyjadreniu matky uviedla, že ona, ako aj ostatní príslušníci jej rodiny dodnes považujú maloletú C. za plnohodnotného člena ich rodiny a vnímajú ju ako keby bola jej vlastnou dcérou. Od začiatku sa snažila podľa jej reálnych schopností a možností dopriať jej všetko, čo je z hľadiska zdravého fyzického aj psychického vývoja maloletého dieťaťa potrebné. Vykonala všetko pre to, aby dieťaťu pomohla spracovať všetky psychické traumy, ktoré muselo v čase pred zverením do pestúnskej starostlivosti, a najmä v dôsledku neusporiadaného života jej rodičov, prežiť. Maloletá mala psychické potiaže od samého začiatku, teda predpokladá, že pôvod jej zdravotných problémov treba hľadať v príčinách z obdobia, ktoré predchádzalo pestúnskej starostlivosti, a nie v jej starostlivosti. Uvedenú skutočnosť potvrdzujú aj závery psychológa. Navrhla, aby si súd vyžiadal písomnú správu k pôvodu psychických problémov maloletej od PaedDr. Anny Fehérovej, ktorá mala maloletú v odbornej starostlivosti. Nie je pravdou, že maloletá nedostávala od pestúanky po citovej a materiálnej stránke to, čo by dostávať mala. Venovali jej všestrannú pozornosť, a kým bola malá, uspávali ju čítaním rozprávok, zapísali ju na jej žiadosť na hodiny jazdy na koni, hodiny baletu, hodiny tanca a spevu. Okrem toho jej zabezpečovali čo najlepšiu lekársku starostlivosť, psychologické, gastroenterologické, neurologické, alergologické vyšetrenia a s tým súvisiace ďalšie odborné lekárske prehliadky. Dvakrát ju zobrala na mesačný liečebný pobyt do Vysokých Tatier, zabezpečila jej špeciálne topánky a vložky do topánok, zakúpili jej strojček na zuby, pričom doterajšie vyšetrenia a kontroly boli asi v sume 1.200 eur, čo hradil jej druh. Maloletá sa s nimi pravidelne zúčastňovala na rôznych rodinných akciách, oslavách, navštevovala s ňou kino, divadlo a zobrali ju na zahraničné dovolenky. Tieto skutočnosti uvádza z dôvodu, aby dokázala, že na maloletej jej záleží a na pestúnskej starostlivosti netrvá zo ziskuchtivosti. Kým sa matka o maloletú nezaujímal, rozumeli si s ňou, vždy dokázali nájsť spoločnú reč a to bez použitia psychického, či fyzického násillia. Maloletú nikdy neudrela a neublížovala jej. Za obdobie 1,5 roka pred zrušením pestúnskej starostlivosti ešte dôkladnejšie ako predtým dohliadala na správny vývoj a výchovu maloletej, uvedomujúc si problémy, ktoré pubertálny vek prináša. Biologická matka jej v tom nebola nápomocná a opakovane maloletú huckala proti nej, čím vytvorila pôdu na vznik konfliktov. V snahe upokojiť situáciu a nájsť vhodné riešenie, neľutujúc čas ani financie, vyhľadala a požiadala o súčinnosť školu maloletej, lekárov, kuratelu, ak aj kyneziológa, teda na zdravom vývoji maloletej jej naozaj záleží. Odmietla nadmerné požívanie alkoholu jej druhom F. E.. V súčasnej dobe udržiava kontakt s maloletou cez Messenger. Ich komunikácia je bezproblémová a maloletá už niekoľkokrát vyjadrila túžbu stretnúť sa s ňou a jej rodinou. Je to v rozpore s tým, čo uviedla na pojednávaní. Podľa jej názoru to nasvedčuje tomu, že výpoveď maloletej bola ovplyvnená inou osobou. Osobnosť a výchovné metódy matky naďalej spochybňuje a nepovažuje za spoľahlivú garanciu riadnej výchovy maloletého dieťaťa. O negatívnom výchovnom pôsobení matky hodnoverne vypovedá, že odkedy sa maloletá nachádza v jej starostlivosti, sa nespráva práve spôsobom vhodným a primeraným jej veku. Pravidelne chodí von s kamarátmi do neskorého večera, bez rodičovského dozoru sa zdržiava v nočných podnikoch, fajčí a udržiava blízky vzťah s chlapcom. Je presvedčená, že takéto chovanie dieťaťa vo veku 12 rokov nie je dobré pre jeho budúce smerovanie, nemožno ho vnímať ako prirodzené, normálne a prieči sa zásadám, podľa ktorých sa ju snažila vychovávať. Na záver upriamila pozornosť na to, že názor dieťaťa môže pri dokazovaní zohrať významnú rolu, treba naň prihliadať s dostatočným nadhľadom, a zohľadňujúc okolnosti toho ktorého prípadu, ako aj vek príslušného dieťaťa.

6. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu pestúanky uviedla, že na jej strane došlo k zmene pomerov. Matka so svojou rodinou, t. j. aj s mal. C. A., zmenila bydlisko, t. j. toho času býva v nájomnom byte na V. v N.. V byte bývajú matka s dcérou a manželom a jeho dcérou E. S.. Matka denne zo Šale odprevádza dieťa do školy. K uvedenému kroku pristúpili z dôvodu zabezpečenia lepšieho komfortu pre rodinu, odbremenenia starých rodičov (rodičov manžela matky maloletej), zabezpečenia väčšieho súkromia sebe, ale i starým rodičom - manželom S., u ktorých dovtedy žili. Maloletá toho času navštevuje Základnú školu vo N. (od vydania rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 9P/52/2019-216 zo dňa 19. 08. 2019 maloletá navštevovala aj Základnú školu v H.). Matka sa s maloletou do školy pravidelne pripravuje, dohliada na to, aby maloletá plnila riadne svoje školské povinnosti, veľmi často osobne konzultuje s triednou učiteľkou prebraté učivo, či iné otázky súvisiace s maloletou a jej návštevou v škole, no napriek jej všetkému úsiliu a úsiliu jej manžela, maloletá nie vždy javí pozitívny prístup ku škole, k učivu a celkovo ku školským povinnostiam. Uvedené s matkou maloletá denne konzultuje, no matke nedá neuviesť, že tieto

jej reakcie zrejme súvisia i s vývojovou fázou osobnosti maloletej, kde nastupuje maloletá do puberty, kedy sú všeobecne deti vzdorovité, presadzujú si nástojčivo svoje vlastné názory, ťažšie sa motivujú k plneniu povinností, ktoré vzhľadom na ich vek a ich primerané možnosti a schopnosti, je možné od nich bežne požadovať. Matka ponúkla dieťaťu návštevu rôznych koníčkov, no aktuálne ich všetky odmieta. Nemá záujem o ne a uviedla, že nechce, aby ju k tomu matka nútila tak, ako to robila pestúnka. Matka považuje za prvoradé vybudovať medzi nimi silný, v dôvere a spoľahlivosti bezhraničný vzťah, a tak svoju dcéru aktuálne „nenúti“ k týmto aktivitám, dáva jej čas a priestor na úplne adaptovanie sa, ukľudnenie, nakoľko maloletá sa stále bojí toho, že by musela odísť žiť k pestúnke. Za účelom preklenutia tohto obdobia, matka dala výpoveď v zamestnaní, aby tak mohla všetok svoj čas, pozornosť venovať maloletej a jej potrebám, najmä v období, kedy si maloletá musí zvyknúť na zmenu prostredia, novú školu, priateľov, učiteľov a rodinu ako takú. Finančná situácia rodiny, nový nemalý výdavok (nájomné a poplatky za služby spojené s užívaním bytu) však matku opäť prinútil zamestnať sa, a tak od 04. 12. 2019 pracuje ako upratovačka v COOP Jednota Galanta, pričom jej pracovná doba je prispôbená tak, aby maloletá bola v dennom kontakte s matkou, ktorá ju ráno vezie do školy a je zabezpečené aj dovezenie maloletej domov po ukončení vyučovania. Maloletej sa následne venuje, dohliada na to, aby si maloletá plnila svoje školské povinnosti, no ako už matka uviedla, nie vždy maloletá akceptuje, že sa musí naučiť a dodržiavať školský režim. Matka s maloletou navštevuje aj psychologickú poradňu u pani psychologičky Mgr. F., cestou Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, najbližšie sedenie sa má uskutočniť v januári 2020. Maloletá sa postupne adaptuje na zmenené prostredie, a teda lepší sa aj psychická stránka maloletej. Pokiaľ ide o celkové zdravie maloletej, táto počas pobytu u matky trpela len bežnými ochoreniami, ako je nádcha, črevná viróza, prechladnutie. Matka ihneď s maloletou vyhľadala lekársku pomoc, bola jej poskytnutá zdravotná starostlivosť, a to aj napriek tomu, že maloletá nemala zdravotný preukaz (ostal u pestúanky v Nemecku, ktorá ho bola ochotná doručiť až po opakovaných výzvach). Pokiaľ ide o vyjadrenie pestúanky, uviedla, že určitým výchovným problémom mala možnosť čeliť už aj matka maloletej. Tieto sú zrejme umocnené dospievajúcou fázou osobnosti - puberty, v ktorej sa maloletá nachádza, a tak ako pestúnka, i matka hľadá čo najlepšie kompromisy pre nastavenie čo najvhodnejšieho režimu pre maloletú, v ktorom budú plne absentovať skutočnosti ako fajčenie, nevhodné správanie pred učiteľmi, zlý prospech, klamstvo a pod. Matka nikdy nechcela pestúnke ublížiť, či krivo ju obviňovať, váži si, že sa ujala jej miesta ako matky počas obdobia, kedy sama nebola toho schopná. Nikdy však svoju dcéru nehuckala voči pestúnke, či jej rodine. Bitky, zlé správanie voči maloletej zo strany pestúanky a jej druhá matka riešila na podnet svojej dcéry. Maloletá má v zmysle rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 9P/52/2019-216 zo dňa 19. 08. 2019 nariadené pravidelné stretávanie sa s pestúankou formou telefonického hovoru každú sobotu. C. však odmieta viesť rozhovory s pestúankou, je vzdorovitá, od rána toho dňa, ktorým má nariadené s pestúankou telefonovať, je podráždená, plačlivá a úzkostlivá, no matka jej neustále dohovára a vysvetľuje, prečo je dôležité s pestúankou hovoriť. Nie je pravda, že komunikácia medzi pestúankou a maloletou prebieha v klude, resp. že by sa maloletá pred pestúankou vyjadřila tak, že s ňou chce nadviazať užší kontakt. Maloletá doslova nemá záujem o tieto hovory, počas nich je buď ticho, pozerá niekam mimo obrazovku alebo drží v ruke telefón a javí úplný nezáujem. Maloletá uviedla, že ju nebavia otázky, ktoré jej pestúnka dáva. Pokiaľ ide o prejavované prianie pestúanky osobne sa vídať s maloletou, matka voči nejakým stretnutiam nemá výhrady, je ochotná osobne domôcť k realizovaniu takéhoto styku, doniesť maloletú za pestúankou alebo ju od nej vyzdvihnúť alebo umožniť návštevu u nich doma. Avšak nesúhlasí s vyhľadávaním maloletej v škole, bez toho, aby o tom maloletá, či matka vedeli. Tak sa stalo, že pestúnka navštívila maloletú počas vyučovania, o čom nevedela ani jej matka, ani maloletá. Uvedené maloletú nepotešilo, práve naopak, rozlíadilo ju to a hneď volala svojej matke, aby po ňu prišla, nakoľko sa nechce s pestúankou vidieť. Maloletá vyslovila, že nechce takéto neočakávané návštevy, ktoré vníma ako nejaký druh kontroly. Matka maloletej dohovára, aby sa aspoň skúsila stretnúť s pestúankou, a keď sa bude zle cítiť, zavolá a príde po ňu. Maloletá na to nereagovala, avšak realizovať nejakú návštevu pestúanky odmieta. Matka je toho názoru, že to celkom správne nie je, ale chce rešpektovať názor maloletej, navyše, keď do dnešného dňa nevie, či na maloletej bolo alebo nebolo páchané nejaké násilie. Matka žiaľ musí tiež uviesť, že o fajčení maloletej sa tiež dozvedela, maloletá sa jej priznala a sľúbila, že už to viac robiť nebude. Maloletá dostala za toto nevhodne správanie aj trest, nemohla chodiť určitú dobu von a bol jej odobratý aj telefón, musela sa viac venovať domácim prácam a školským povinnostiam, s uvedeným teda matka spolu so svojim manželom jednu dobu čelila, no verí, že maloletá si uvedomila nebezpečenstvo a nevhodnosť svojho správania. Skutočnosť, že sa maloletá nechala vyfotiť pestúankou ako fajčí cez mobilný telefón sa dozvedela až od právneho zástupcu, čo s maloletou konzultovala. Uviedla jej k tomu len toľko, že to urobila naschvál, že vedela, že ju pestúnka odfotí, bolo jej to v tej chvíli jedno, chcela jej (pestúnke) urobiť zle. Aj pri tejto súvislosti matka maloletej dohovárala o nevhodnosti jej chovania. Nie

je však pravdou, že sa maloletá stretáva s kamarátmi do neskorého večera, tobôž nie bez rodičov, že by bola v podnikoch. Pokiaľ ide o kamaráta, s ktorým sa maloletá stretávala, išlo len o detskú náklonnosť, pričom v čase podania sa s uvedeným kamarátom už ani nestretáva. Matka vidí, že dcéra ju ľúbi a je s ňou šťastná, ako jeden z prejavov jej citov voči matke bolo prekvapenie, ktoré jej dcéra nachystala na narodeniny. Vyzdobila jej izbu lupeňmi ruží v tvare srdca, všade boli prítomné fotografie dcéry a matky, ako sa spolu objímajú, celá atmosféra sa niesla v slávnostnom duchu. Matka s dcérou trávi veľmi veľa času, rozprávajú sa, idú všetci do kina, kúpať sa. Matka cíti, že má konečne svoju dcéru späť a je za to vďačná. Záverom uviedla, že dcéra je u matky spokojná a šťastná, je zdravá, svoj názor na to, s kým chce naďalej žiť nezmenila, k pestúnke sa vrátiť nechce, má krásny vzťah aj s dcérou manžela matky, E., ktorú považuje za svoju sestru, stretla sa aj so svojim nevlastným bratom, s ktorým si ihneď porozumeli, výborný vzťah má aj s manželom matky, ktorého rešpektuje. Napriek určitým výchovným problémom, ktoré však zasiahnu každého rodiča, matka sa k nim stavia zodpovedne, situáciu nepodceňuje a maloletú motivuje k pozitívnym hodnotám, názorom, k plneniu režimu, ku ktorému patrí aj školská dochádzka a zvládnutie učiva, snaží sa z dcéry vychovať zodpovedného človeka, ktorý rešpektuje morálne hodnoty, vie si vážiť ostatných ľudí, vie rozoznať, čo je správne a čo nie, je socializovaný, a teda v zdravej miere nadväzuje vzťahy s ostatnými.

7. Kolízny opatrovník uviedol, že dňa 07. 01. 2020 o 10.15 hod. vykonali šetrenie rodinných, bytových a sociálnych pomerov v rodine matky maloletej C. A., na adrese N. XXX. Na adrese bol zastihnutý manžel pani S., ktorý im oznámil, že daná adresa je adresou jeho svokrovcov, ale on s manželkou a mal. C. už od polovice novembra 2019 bývajú v N. na adrese V. X. Z. XXX/X. H. sa skontaktovali s p. S. na novej adrese, kde bola zastihnutá spoločne s mal. C.. Počas šetrenia bolo zistené, že rodina obýva na danej adrese prenajatý 2 - izbový byt, zmluvu majú uzavretú na dobu neurčitú. Mesačné nájomné a úhrada za plnenia spojené s užívaním bytu boli s prenajímateľom zmluvne dohodnuté vo výške 400 eur. V cene sú zahrnuté aj všetky energie. Pani S. sa vyjadrila, že z N. sa odsťahovali, pretože v rodinnom dome, kde bývali, býva viac dospelých osôb, nemali tam svoje súkromie a túžili sa osamostatniť. Maloletá v domácnosti obýva samostatnú izbu zariadenú jednolôžkovou a dvojlôžkovou posteľou, písacím stolom, skriňou na oblečenie. Matka s manželom spávajú v obývačke na rozťahovacej sedačke. Obývací izba je ďalej zariadená sektorovým nábytkom, konferenčným stolíkom a TV. Hygiena domácnosti bola v čase šetrenia na dobrej úrovni. Pani S. uviedla, že v ich domácnosti sa zvykne zdržiavať aj manželova dcéra, E. N. S., kedy počas praxe, ktorú si vykonáva v N., prespáva v ich domácnosti, v izbe s dcérou, kde má svoje samostatné lôžko. Podľa jej slov si s dcérou veľmi dobre rozumejú. Ďalej pani S. uviedla, že po presťahovaní zmenila aj zamestnanie, krátkodobo pracovala v N. v predajni Jednota, kde dala ku dňu 07. 01. 2020 výpoveď a dňa 10. 01. 2020 má pohovor v spoločnosti Jaguar Landrover. Manžel pani S. pracoval do 20. 12. 2019 v kamiónovej doprave, ale prepravca, u ktorého pracoval, prepúšťal. Od 13. 01. 2020 nastupuje v novom zamestnaní vo N. ako šofér. Ohľadom mal. C. sa pani S. vyjadrila, že maloletá je v lekárskej starostlivosti Z. E. v obci N., zdravotný stav maloletej hodnotí ako dobrý. Maloletá navštevuje 6. ročník ZŠ s VJM vo N., kde nastúpila od návratu do matkinej domácnosti k 01. 09. 2019. Vzhľadom na skutočnosť, že maloletá nedokázala zapadnúť do kolektívu a nemala dobré vzťahy so spolužiakmi, preložila matka maloletú dňa 13. 09. 2019 na ZŠ s VJM H.. Žiaľ, ani tam to nebolo pre maloletú ideálne a v novembri 2019 sa opäť vrátila do ZŠ s VJM vo N.. Odvtedy je to tam v poriadku, čo v individuálnom rozhovore potvrdila aj maloletá. Matka s maloletou začala na jeseň navštevovať psychologičku, Mgr. F. v CPPPaP v N., ktorá maloletej pomáha zvládať stres z novej situácie, z prechodu z pestúnskej rodiny k matke. Mali zatiaľ 2 stretnutia - október a december 2019. Pani S. sa ďalej vyjadrila, že s manželom nebránia pestúnke stykať sa s maloletou, pretože chápu, že za roky, počas ktorých zabezpečovala starostlivosť o maloletú si k nej vybudovala vzťah. Požadujú však, aby boli pestúnkou vopred informovaní o jej zámere stretnúť sa s maloletou v konkrétnom čase a na konkrétnom mieste, a nie aby sa stávalo, že bez ich vedomia si príde maloletú vyzdvihnúť do školy. Majú za maloletú zodpovednosť a potrebujú byť informovaní, s kým a kde sa maloletá aktuálne nachádza, čo platí aj v prípade, že ide maloletá von s kamarátmi. Maloletá C. sa v individuálnom rozhovore vyjadrila, že u matky sa cíti dobre, veľmi ľutuje, že to tak nemohlo byť už skôr. Vyjadrila sa, že ona nemá záujem sa stretávať s pestúnkou, len zo strany pestúanky je táto snaha. Aj ju vraj poprosila, aby jej dala nejaký čas na to, aby dokázala spracovať zmenu a navyknúť si na nový životný štýl a režim bez vzájomného kontaktovania sa a stretávania. Maloletá sa vyjadrila, že s manželom matky má tiež dobrý vzťah, vychádzajú si spolu veľmi dobre. S dcérou matkinho manžela vychádza tiež dobre, rozumejú si, keď u nich prespáva, zdieľajú spoločnú izbu. Maloletá počas stretnutia pôsobila pokojne, otvorene komunikovala a bezprostredne reagovala na otázky. Dňa 08. 01. 2020 bol realizovaný telefonický rozhovor s riaditeľkou ZŠ s VJM N., ktorá uviedla, že maloletá C. bola žiačkou ich školy od 01. 09. 2019. Z dôvodu nezhôd v žiackom kolektíve preložila matka maloletú dňa

13. 09. 2019 na ZŠ s VJM do H.. V novembri 2019 matka opätovne kontaktovala ich školu, že ani v ZŠ s VJM H. to nie je pre maloletú dobré a od 27. 11. 2019 je mal. C. oficiálne opäť žiačkou ich školy. Od toho času nie sú zo strany maloletej, ani jej spolužiakov verbalizované žiadne nezhody, či konflikty, s maloletou nie sú v priestoroch školy žiadne výchovné problémy. Jej školská dochádzka je v poriadku, bez neospravedlnených vyučovacích hodín. Matka so školou komunikuje.

8. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 65, § 66 Civilného mimosporového poriadku, ďalej CMP) bez prejednávania na odvolacom pojednávaní a dospel k záveru, že v napadnutom výroku týkajúcom sa zrušenia rozsudku Okresného súdu Komárno 9P/48/2009-13 zo dňa 06. 07. 2009 v časti zverenia maloletej do pestúnskej starostlivosti E. K., ako aj určenia vyživovacej povinnosti matky, vo výroku o úprave styku maloletej C. s pestúnkou a vo výroku o trovách konania je potrebné rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť a vo výroku o zverení maloletej C. A. do osobnej starostlivosti matky, výroku o rodičovských právach a vo výroku o určení vyživovacej povinnosti otca podľa § 386 písm. b) CSP odmietnuť ako podané neoprávnenou osobou.

9. Matka spolu s pestúnkou podali dňa 06. 03. 2019 návrh, ktorým sa domáhali zrušenia pestúnskej starostlivosti nad maloletou C. A., nar. XX. XX. XXXX, nariadenú rozsudkom Okresného súdu Komárno č. k. 9P/48/2009-13 zo dňa 06. 07. 2009. Žiadali mal. C. zveriť do osobnej starostlivosti matky a otcovi uložiť platiť výživné v sume určenej súdom.

10. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

11. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozsudku, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. Odvolací súd po preskúmaní veci a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie z pohľadu skutočností, podstatných pre rozhodnutie vo veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil, preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku týkajúcom sa zrušenia rozsudku Okresného súdu Komárno 9P/48/2009-13 zo dňa 06. 07. 2009 v časti zverenia maloletej do pestúnskej starostlivosti E. K., ako aj určenia vyživovacej povinnosti matky, vo výroku o úprave styku maloletej C. s pestúnkou a vo výroku o trovách konania ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, a keďže s odôvodnením napadnutého rozhodnutia v tomto napadnutom výroku sa stotožňuje, na tieto v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 CSP odkazuje. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd je v danej veci rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie sa zaoberal námietkami pestúny E. K. uvedenými v odvolaní. Na potvrdenie záverov súdu prvej inštancie, k dôvodom odvolania pestúny odvolací súd dodáva nasledovné.

13. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo konanie o zrušenie pestúnskej starostlivosti nad maloletou C. a v prípade vyhovenia tomuto návrhu, konanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloletej C..

14. Ustanovenie § 52 Zákona o rodine upravuje spôsoby zániku pestúnskej starostlivosti. Tento zánik môže nastať buď zo zákona, alebo rozhodnutia súdu o zrušení pestúnskej starostlivosti. Zánik môže byť buď absolútny, keď už žiadna náhradná starostlivosť nie je potrebná, alebo relatívny, keď dôvody, pre ktoré bola pestúnska starostlivosť nariadená, ďalej trvajú, ale nemôže ju už vykonávať osoba, ktorej bolo dieťa zverené. Jedným z relatívnych dôvodov zániku pestúnskej starostlivosti je zrušenie pestúnskej starostlivosti právoplatnosťou súdneho rozhodnutia, a to len vtedy, ak sú pre takéto rozhodnutie vážne dôvody. V prípade, ak o to pestún požiada, vtedy má súd povinnosť zrušiť pestúnsku starostlivosť vždy, pretože výkon tejto funkcie je založený na dobrovoľnosti. Inštitút zrušenia nariadenej pestúnskej starostlivosti nemá sankčný charakter a treba ho chápať ako oprávnenie súdu rozhodnúť o aktuálnej situácii dieťaťa v súlade s jeho najlepším záujmom.

15 15. Procesné dokazovanie v zásade predstavuje zákonom upravený postup súdu a ostatných subjektov, zameraný na získanie najmä skutkových poznatkov, právne relevantných pre vydanie

meritórneho rozhodnutia, keď tieto poznatky sú získavané priamo alebo sprostredkované. Účastníci konania v mimosporovom procese majú základnú procesnú povinnosť - povinnosť úplne a pravdivo opísať rozhodujúce skutočnosti a povinnosť označiť dôkazy na podporu svojich tvrdení (dôkazná povinnosť). V mimosporovom procese je toto konanie ovládané tzv. princípom materiálnej pravdy a princípom vyšetrovacím. Zásada oficiality a vyšetrovací princíp v konaniach podľa mimosporového kódexu procesu vedú k tomu, že dôkazná iniciatíva je kumulovaná predovšetkým na súde, ktorého povinnosťou je v aktívnej súčinnosti s účastníkmi konania relevantné skutočnosti zistiť. Reálny prejav nachádza vyšetrovací princíp v § 35 CMP, v súlade s ktorým je súd povinný zistiť skutočný stav veci, ako aj v § 36 CMP, v súlade s ktorým je súd povinný vykonať aj iné dôkazy ako navrhli účastníci. 16. Dokazovanie je časť občianskeho súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu, nie účastníkov konania. 17. Z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR vyplýva, že pri rozhodovaní príslušných orgánov verejnej moci týkajúcom sa detí musí byť ich najlepší záujem prvoradým hľadiskom rozhodovania (uznesenie zo dňa 19. januára 2017 sp. zn. II. ÚS 56/2017), pričom na podporu tejto myšlienky v súčasnosti existuje široká zhoda aj v medzinárodnom práve. 18. Uvedené potvrdzuje v priestore Európskej únie aj napr. Charta základných práv Európskej únie, kde podľa čl. 24 ods. 2 „pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa“. 19. Záujem dieťaťa predpokladá pri rozhodovaní o jeho právach mať na zreteli najmä dva aspekty jeho záujmov. Na jednej strane stojí dikcia, že puto dieťaťa s jeho rodinou musí byť zachované, s výnimkou prípadov, keď sa rodinné prostredie ukázalo ako obzvlášť nevhodné. Z toho vyplýva, že rodinné väzby môžu byť prerušené len vo veľmi výnimočných prípadoch a je potrebné urobiť všetko pre zachovanie osobných vzťahov. Na druhej strane je v záujme dieťaťa zabezpečiť jeho rozvoj v zdravom prostredí a rodičia nesmú profitovať z takých opatrení alebo krokov, ktoré by v konečnom dôsledku poškodzovali zdravie a zdravý vývoj dieťaťa [porov. Neulinger and Shuruk v. Švajčiarsko, č. 41615/07, rozsudok Veľkej komory Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESĽP“) zo 06. 07. 2010, bod 136; Elsholz v. Nemecko, č. 25735/94, rozsudok Veľkej 17 komory ESĽP z 13. 07. 2000, bod 50; Maršálek v. Česká republika, č. 8153/04, rozsudok ESĽP zo 4. 4. 2006, bod 71]. 20. V tomto ohľade platí aj pre rozhodovanie súdov, že prijaté opatrenia musia sledovať najlepší záujem dieťaťa. Povinnosť aplikačnej praxe sledovať pri rozhodovaní konkrétnej veci týkajúcej sa detí ich najlepší záujem vyplýva o. i. aj z čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa. 21. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. 22. Ústavný súd v súvislosti s čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa odkázal na svoje uznesenie sp. zn. II. ÚS 596/2014 z 30. septembra 2014 (publikované v Zbierke nálezov a uznesení ústavného súdu 2014 pod č. 57/2014), v ktorom uviedol, že na úrovni doktríny medzinárodného práva, ako aj na úrovni samotnej Organizácie Spojených národov prevládol (dnes už konštantný) právny názor, že medzi články Dohovoru o právach dieťaťa, ktoré upravujú všeobecné zásady/princípy (general principles) Dohovoru o právach dieťaťa (a nie sú teda priamo vykonateľné, ale je potrebné tieto zásady inkorporovať do príslušnej vnútroštátnej legislatívny a aplikačnej praxe), možno zaradiť o. i. aj čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa (pozri Hodgkin, R. - Newell, P. Implementation Handbook for the Convention on the Rights of the Child. Fully revised third edition. Ženeva: UNICEF Regional Office for Europe, 2007, pp. 39, 83, 158; k tomu porov. aj Committee on the Rights of the Child: General Comment No. 5, CRC/GC/2003/5, body 19, 20 a 22). Ustanovenie čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je všeobecnou proklamáciou (princípom), ktorý je zmluvný štát povinný inkorporovať do svojho právneho poriadku a orgány aplikácie práva sú povinné tento princíp zohľadňovať pri aplikácii príslušných vnútroštátnych normatívnych právnych aktov. 23. Tento princíp bol v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky transponovaný (explicitne, ako aj implicitne) do jednotlivých noriem napr. Civilného mimosporového poriadku (porov. napr. čl. 4, § 38, § 117, § 119, § 146 ods. 1, § 365 a nasl. a ďalšie; ďalej len CMP) alebo aj zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (porov. napr. čl. 5, § 23 ods. 2, § 24 ods. 2 a 4, § 44 ods. 4 a ďalšie). Na ústavnej úrovni sa princíp povinnosti prihliadať na najlepší záujem dieťaťa (maloletého) v konaní pred všeobecným súdom spája najmä so základným právom dieťaťa (maloletého) na súkromie podľa čl. 16 ods. 2 ústavy, na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života v zmysle čl. 19 ods. 2 ústavy, právom na rodičovskú výchovu a

starostlivosť podľa čl. 41 ods. 4 ústavy, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, so základným právom dieťaťa (maloletého), aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohlo vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. 24. Podľa § 38 ods. 2 CMP názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb. 25. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na vec a rozumovú vyspelosť samostatne vyjadriť svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Zisťovanie názoru maloletého vo veci, ktorá sa ho dotýka je obligatónnym postupom súdu, pričom vyjadrenie názoru dieťaťa nie je podmienené vekovou hranicou, ani rozumovou vyspelosťou, ale jeho schopnosťou sa vyjadriť. Schopnosť dieťaťa vyjadriť samostatne svoj názor je však ovplyvnená predovšetkým vekom a vyspelosťou dieťaťa, pričom od toho závisí spôsob, aký by mal súd pri zisťovaní názoru maloletého dieťaťa zvoliť, teda, či to urobí súd sám výsluchom na pojednávaní, mimo pojednávania prostredníctvom orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, prípadne prostredníctvom znalca. 26. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, na čom nemení záver ani to, že návrhu pestúanky na vykonanie znaleckého dokazovania nebolo vyhovené. Znalecké dokazovanie je len jedným z dôkazov, ktoré je možné v konaní vykonať, pričom pre objasnenie skutkového stavu ho nie je potrebné vykonať vždy a to, že ho niektorý z účastníkov konania navrhne, automaticky neznamená, že ho má súd povinnosť vykonať. V danom konaní sa odvolací súd stotožnil so súdom prvej inštancie v tom, že znalecké dokazovanie nebolo potrebné vykonať, keď z v konaní vykonaných dôkazov mal súd dostatočný podklad pre rozhodnutie vo veci, a to na základe výsluchu rodičov maloletej, pestúanky, maloletej, kolízneho opatrovníka, ktorý šetril pomery v rodine matky maloletej a vykonal aj pohovor s riaditeľkou školy, ktorú maloletá navštevuje. Z vykonaného dokazovania dospel k správne záveru, že aktuálna situácia v rodine matky sa zmenila podstatným spôsobom, matka má vytvorené podmienky pre starostlivosť o maloletú a má záujem sa o ňu starať, pričom aj maloletá prejavila po tom, ako sa začala kontaktovať so svojou matkou záujem byť v jej osobnej starostlivosti. Súd správne prihliadol aj na názor maloletej, ktorá opakovane prejavila záujem byť zverená do starostlivosti matky. Aj keď nie sú pochybnosti o tom, že pestúanka sa o maloletú dlhé roky riadne starala, za čo jej matka vyjadrila vďaku, v prípade, ak sa pomery na strane niektorého z rodičov zmenia do takej miery, že je schopný sa postarať o svoje dieťa a takáto starostlivosť je aj v záujme maloletého dieťaťa, túto možnosť je nutné zväžiť. Maloletá je t. č. v období, keď sa stavia voči autoritám a správa sa nie vždy v súlade so želaniami a očakávaniami dospelých, avšak takto sa správala v rodine pestúanky v Nemecku a možno aj t. č. v rodine matky, avšak čiastočne je toto jej správanie ovplyvnené jej vekom. Matka, ako aj maloletá C. by si mali uvedomiť, že najmä od nich bude teraz záležať, ako využijú možnosť budovania ich vzájomného vzťahu tak, aby to bolo v záujme maloletej. Vychádzajúc z uvedeného, dospel odvolací súd k záveru, že pokiaľ súd prvej inštancie napadnutým rozhodnutím zrušil pestúansku starostlivosť, jeho rozhodnutie je vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Rovnako tak dospel k záveru, že aj záver súdu prvej inštancie, keď upravil styk maloletej C. s pestúankou E. K. tak, že táto je oprávnená sa s maloletou kontaktovať prostredníctvom telefonického rozhovoru každý týždeň v sobotu v čase od 19.00 hod. do 19.30 hod. a matke uložil povinnosť umožniť telefonický kontakt maloletej s E. K., je správny, pretože práve pestúanka bola posledných 10 rokov tou osobou, ktorá sa o maloletú starala, vzniklo medzi nimi puto, a pokiaľ má záujem naďalej byť v kontakte s maloletou, nie je dôvod tomu nevyhovieť. 27. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákone neustanovuje inak. 28. Podľa § 355 ods. 1 CSP proti rozsudku súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon nevyklučuje. 29. Podľa § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. 30. Podľa § 386 písm. b) CSP odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou. 31. V odvolacom konaní sa uplatňuje dispozičná zásada, ktorá znamená, že odvolacie konanie môže byť začaté len na návrh. Nie každý účastník konania je oprávnený na podanie odvolania. Odporovalo by totiž funkcii a povahe odvolania ako riadneho opravného prostriedku, ktorý dáva zákon účastníkovi konania na to, aby sa mohol domôcť nápravy, ak mu bola rozsudkom súdu prvej inštancie spôsobená ujma na jeho právach. Ak súd prvej inštancie odvolateľovmu návrhu vyhovel v plnom rozsahu, nemôže sa tento cítiť rozhodnutím súdu poškodený a nie je preto ani oprávnený sa proti nemu odvolať. Podanie odvolania je procesným úkonom strany, resp. účastníka, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Po podaní odvolania inou ako oprávnenou osobou je povinnosťou odvolacieho súdu odmietnuť odvolanie v zmysle § 386 písm. b) CSP. 32. Keďže odvolateľka v odvolaní uviedla, že napáda rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu, aj keď výroky o zverení maloletej C. A. do osobnej starostlivosti matky, výrok o rodičovských právach a výrok o určení vyživovacej povinnosti otca sa jej nedotýka, a teda nevyznel v neprospech, odvolací súd jej odvolanie voči týmto výrokom podľa § 386 písm. b) CSP odmietol ako

podané neoprávnenou osobou. 33. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).